

Tien handige digitale en AI-tools

Waarom zou je zulke tools gebruiken?

Voor de docent:

- het lesmateriaal wordt toegankelijker
- je kunt makkelijker differentiëren
- je kunt extra taalondersteuning bieden
- je kunt meer leerlingen activeren

Voor de leerling:

- er zijn meer oefenkansen
- er is visuele ondersteuning
- je krijgt directe feedback
- je werkt aan zelfredzaamheid (o.a. via zelfcorrectie)

Denk goed na

Het gebruik van AI-tools biedt kansen, maar brengt ook aanzienlijke risico's met zich mee voor het onderwijsproces. Het belangrijkste gevaar is de afname van kritisch denkvermogen, cognitieve luiheid en het risico op fraude. Als leraar is het daarom essentieel om je lessen aan te passen door de focus te verleggen van het eindproduct naar het proces en door leerlingen AI-geletterdheid aan te leren. Zo verander je AI van een middel om te spieken naar een hulpmiddel dat het leerproces versterkt.

Tips voor de docent

- **Leg de focus op het proces**, niet op het product: laat leerlingen niet alleen het eindresultaat inleveren, maar ook het proces (bijv. de prompt-geschiedenis, tussenversies, gemaakte fouten).
- **Gebruik AI als 'tegenspeler'**: laat leerlingen een AI-tekst genereren en deze vervolgens kritisch analyseren op feitelijke fouten en onjuistheden.
- **Evalueer anders**: via mondelinge overhoringen kun je vragen naar de achterliggende gedachte van een werkstuk, bij opdrachten in de klas kun je AI-tools verbieden, via procesportfolio's beoordeel je de ontwikkeling van een leerling gedurende een periode in plaats van te focussen op het eindproduct.
- **Werk aan *prompt engineering* en AI-geletterdheid**: leer leerlingen hoe ze de juiste vragen (prompts) stellen en de output van AI kritisch evalueren.
- **Focus op hogere-orde-vaardigheden**: verschuif de focus van informatie ophalen (wat AI goed kan) naar creativiteit, empathie en complexe probleemoplossing (wat de mens goed kan).

ttsreader.com

De Text To Speech Reader (TTS-reader) helpt mensen met bv. dyslexie door geschreven teksten hardop voor te lezen. Dit maakt teksten toegankelijker en ondersteunt het leesbegrip. Allerlei digitale teksten (zoals websites, e-mails, documenten of e-books) kunnen hardop worden uitgesproken.

Speechnotes.co

Dit is een populaire, webgebaseerde dicteertool die wordt gebruikt om gesproken woorden om te zetten in geschreven tekst. Het fungeert als een online notitieblok waarbij je je stem gebruikt in plaats van het toetsenbord, wat handig is voor het snel maken van notities, documenten en e-mails. (Ook transcriberen van video en audio is mogelijk!)

Chat GPT

ChatGPT is een geavanceerde AI-chatbot ontwikkeld door OpenAI, die in staat is om mensachtige conversaties te voeren, teksten te genereren en vragen te beantwoorden over vrijwel elk onderwerp. De tool maakt gebruik van grootschalige taalmodellen (*Large Language Models*) en is ontworpen om informatie te begrijpen en erop te reageren, variërend van het schrijven van e-mails tot het genereren van programmeercode.

NotebookLM

NotebookLM is een AI-gestuurde onderzoeks- en notitieassistent van Google, ontworpen om grote hoeveelheden informatie (zoals documenten, PDF's, websites en YouTube-video's) te analyseren en begrijpelijk te maken. In plaats van algemene internetinformatie te gebruiken, baseert NotebookLM zich uitsluitend op de bronnen die jij uploadt, waardoor de antwoorden betrouwbaarder zijn en minder snel onjuistheden (hallucinaties) bevatten.

Diffit

Dit is een AI-gestuurde onderwijstool die is ontworpen om docenten te helpen bij het snel creëren van gedifferentieerd leesmateriaal. Hij stelt leerkrachten in staat om elk onderwerp of elke tekst aan te passen aan verschillende leesniveaus.

Uitsprekend

Dit is een gratis website en app van de VDAB om uitspraak te oefenen. De gebruiker kan kiezen om te oefenen op zinnen, woorden, klanken of het alfabet.

Wordwall.net

Dit is een veelzijdige online tool waarmee docenten snel interactieve leerspellen en printbare werkbladen kunnen maken voor in de klas. Gebruikers kiezen uit diverse templates om eigen oefenmateriaal te creëren of putten uit miljoenen bestaande activiteiten. Het platform is een goed alternatief voor Kahoot.

Languagetool.org

Dit is een geavanceerde, AI-gestuurde spelling- en grammaticacontrole die teksten in meer dan 30 talen controleert op fouten, stijl en interpunctie. Het is beschikbaar als webservice, browserextensie (Chrome, Firefox) en plug-in voor o.a. Microsoft Word, Google Docs en e-mailclients.

Schrijfassistent.be

De Schrijfassistent Nederlands is een online schrijfhulp, ontwikkeld door het Instituut voor Levende Talen van de KU Leuven, in samenwerking met de VRT en De Standaard. De Schrijfassistent signaleert fouten in teksten en geeft beknopte taaladviezen en alternatieve formuleringen.

Suno.com

Suno.com (vaak aangeduid als Suno AI) is een geavanceerd, op AI gebaseerd platform waarmee je via tekstprompts volledige liedjes kunt genereren, inclusief zang, instrumentale muziek en songteksten. Het wordt beschouwd als een van de toonaangevende AI-tools voor muziekproductie, waarmee gebruikers met weinig tot geen muzikale ervaring in enkele minuten professioneel klinkende nummers kunnen maken.